

การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาลทหารอากาศ หลักสูตร
พยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2566
ตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

A Study of the Desirable Characteristics of the Air Force
Nurse Graduates from the Bachelor of Nursing Science
Program (Revised Curriculum, 2023) as Identified
by Stakeholder Needs

จิรภิญญา คำรัตน์ พย.ด.* Jirapinya Khamrath, Ph.D.(Nursing) *
ชนิตา อมรรัตนธาดา พย.ม.* Chanita Amornratanathada, M.N.S.*
วัลลภา อังคารา พย.ม.* Wallapha Undara, M.N.S.*
นัตยา พึ่งสว่าง พย.ม.* Nattaya Peungsawang, M.N.S.*
สกาเวเนตร ไทรแจ่มจันทร์ กศ.ด.* Sakawnet Saichamchan, Ed.D.*
นิตยา สุขแสน พย.ม.* Nittaya Suksaen, M.N.S.*
ละอองดาว วรรณฤทธิ์ พย.ด.* La-Ongdao Wannarit, Ph.D.(Nursing) *

Corresponding author Email: jira_19@windowslive.com

Received: 25 Nov 2023, Revised: 29 Feb 2024, Accepted: 25 Apr 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงบรรยายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาลทหารอากาศ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2566 ของวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ ตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนได้ส่วนเสียของบัณฑิตพยาบาลทหารอากาศ จำนวน 35 คน ได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามปลายเปิด และแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 3 รอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะบัณฑิตพยาบาลที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาลทหารอากาศตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยมีค่ามัธยฐานมากกว่าหรือเท่ากับ 3.50 และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.50 ประกอบด้วยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการประยุกต์ความรู้

*อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ กรมแพทย์ทหารอากาศ Email: jira_19@windowslive.com, chanitaka@gmail.com, junjaw_28@yahoo.com, nattaya.maor@gmail.com, sakawnet@yahoo.com, maekaitong@gmail.com, lchumthi@gmail.com

*Nursing instructor, Royal Thai Air Force Nursing College, Directorate of Medical Services

ทั่วไปกับศาสตร์ทางการแพทย์ในการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ 2) ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ทั่วไป ความรู้ในวิชาชีพการพยาบาล การพยาบาลทหาร การพยาบาลเวชศาสตร์การบินเบื้องต้นในการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ในกรณีฉุกเฉินและภัยพิบัติ 3) ความสามารถในการทำงานเป็นทีมร่วมกับสหสาขาวิชาชีพ 4) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ การตัดสินใจ การคิดวิจารณ์ญาณ และแก้ไขปัญหา 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ความสามารถในการทำวิจัยหรือการพัฒนานวัตกรรม 7) ทักษะในการสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน 8) ทักษะในการสร้างสัมพันธ์ภาพ ลักษณะนิสัยที่ปรากฏต่อผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ และ 9) ความประพฤติในฐานะที่เป็นทหารอากาศ และพลเมืองที่ดีของประเทศ

ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหาร และผู้รับผิดชอบหลักสูตรใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเพื่อให้ได้บัณฑิตพยาบาลมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนด้านพยาบาลมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น

คำสำคัญ : คุณลักษณะที่พึงประสงค์ บัณฑิตพยาบาลทหารอากาศ ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุงหลักสูตร

Abstract

This descriptive study aimed to identify the desirable characteristics of the Air Force nurse graduates for the Bachelor of Nursing Science program (Revised Curriculum 2023) as identified by stakeholders' needs using the Delphi technique. The samples were 35 experts who were stakeholders of the Air Force nurse graduates recruited by purposive sampling method. The research instruments were demographic data questionnaires, and three rounds of questionnaires provided two sections: open-ended and a 5-point rating scale. The data were analyzed using median and interquartile range.

The study found that the desirable characteristics of the Air Force graduates as identified by stakeholders' needs had a median equal to or greater than 3.50 and an interquartile range equal to or less than 1.50. The desirable characteristics consisted of nine characteristics. They were: 1) Integrated nursing knowledge and practice in nursing and midwifery skills; 2) Integrated the general knowledge, nursing knowledge, military knowledge, elementary aeromedical nursing and practice in nursing and midwifery in emergency and disaster situations skills; 3) Collaborating with interdisciplinary team skills; 4) Critical thinking, creative thinking, decision-making, and problem-solving skills; 5) Using technology skills; 6) Conducting nursing research and innovation skills; 7) Communicate in Thai and English skills; 8) Interpersonal relationship, characteristic appear with colleague and client skills; and 9) Military characteristics and good citizenship.

The results of this study can be used as basic information for directors and curriculum administrators in develop nursing science programs in order to improve the desired characteristics of graduates and the quality of learning and teaching in nursing.

Keywords: Desirable Characteristics, Air Force Nurse Graduates, Stakeholders' Needs, Revised curriculum.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ กรมแพทย์ทหารอากาศ เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาสังกัด กองทัพอากาศ กระทรวงกลาโหม มีพันธกิจเพื่อผลิต วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ ให้บริการแก่ข้าราชการ ครอบครัว ของกองทัพอากาศและประชาชนทั่วไป ปัจจุบันวิทยาลัย พยาบาลทหารอากาศเป็น สถาบัน สมทบกับ มหาวิทยาลัยมหิดล ตามยุทธศาสตร์ที่ 2 ของ มหาวิทยาลัยมหิดล ในด้านการศึกษามุ่งให้จัดการศึกษา ที่เน้นผลลัพธ์เป็นฐาน (Outcome-Based Education; OBE) ที่มีมาตรฐานสากล¹ ในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมา สถาบันการศึกษายาบาล รวมถึงมหาวิทยาลัยมหิดล ได้ ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนโดยเน้นผลลัพธ์เป็น ฐาน และเน้นความเชื่อมโยงกลยุทธ์การสอน การวัด และการประเมินผล เพื่อผลักดันให้บรรลุผลลัพธ์การ เรียนรู้ที่คาดหวัง (expected learning outcomes) ที่ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมปัจจุบัน ตามมาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาปัจจุบัน ทุก หลักสูตรต้องมีกระบวนการในการพัฒนาและปรับปรุง หลักสูตรตามเกณฑ์การตรวจประเมินคุณภาพตาม ASEAN University Network-Quality Assurance (AUN-QA) ดังนั้น วิทยาลัยจึงต้องปรับเปลี่ยนหลักสูตร เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์

ในกระบวนการพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรนั้น วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ กรมแพทย์ทหารอากาศ มีการวางแผนดำเนินปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตร บัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2566 ตามประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 เพื่อพัฒนาหลักสูตรให้ ทันสมัย จำเป็นต้องมีการประเมินหลักสูตรและรายงาน ผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษา เพื่อนำ ข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรตามรอบระยะเวลา

ของหลักสูตร ทูทวรอบ 5 ปี โดยวิทยาลัยพยาบาล ทหารอากาศต้องมีการออกแบบหลักสูตรตาม Framework Outcome-Based Education ที่ มหาวิทยาลัยมหิดลกำหนด

ในการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรตาม แนวทางของ Outcome-Based Education มีความ จำเป็นต้องมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนเพื่อ ตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในส่วน ของเนื้อหาในการปรับปรุงหลักสูตรต้องมีรายงานแสดง วิธีการได้มาซึ่งคุณลักษณะของบัณฑิตและสมรรถนะ ที่ ตรงกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย² ซึ่งกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ ประกอบด้วย ศิษย์เก่า อาจารย์วิทยาลัยพยาบาลทหาร อากาศ ผู้บริหาร และพยาบาลโรงพยาบาลในสังกัด กองทัพอากาศ ผู้บริหารและพยาบาลโรงพยาบาลเอกชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกรมแพทย์ทหารอากาศ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกองทัพอากาศ (กรมยุทธศึกษา ทหารอากาศ กรมกำลังพลกองทัพอากาศ) รวมทั้ง ผู้รับบริการในโรงพยาบาล จากข้อมูลการดำเนินงานทำของ บัณฑิตที่ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลทหาร อากาศย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ พ.ศ.2560-2563 พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานที่โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งเป็นโรงพยาบาลในสังกัดของกองทัพอากาศ และ ภายหลังจากการทำงานที่โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช อย่างน้อย 3 ปี จึงจะมีการหมุนเวียนไปปฏิบัติงานที่ โรงพยาบาลจันทบุรีเบงกา โรงพยาบาลทหารอากาศสี่กัณ ศูนย์ปฏิบัติการแพทย์ทหารอากาศ โรงพยาบาลกองบิน สังกัดกองทัพอากาศ สถาบันเวชศาสตร์การบิน และ หน่วยงานอื่น ๆ ในสังกัดกองทัพอากาศ

ในการพัฒนาหลักสูตรให้ตอบสนองความต้องการ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ จำเป็นต้องได้รับทราบข้อมูลและความคิดเห็นเกี่ยวกับ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างรอบด้าน การใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) ซึ่งเป็นวิธีการศึกษาความคิดเห็นที่ทำซ้ำอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยข้อมูลที่เป็นอิสระของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย จึงมีสอดคล้องความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์การศึกษาในครั้งนี้ เพื่อที่จะให้ได้ฉันทามติของความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ โดยวิธีการที่เป็นระบบของการพิจารณาไตร่ตรองตามลำพัง การจัดกลุ่ม และการปรับปรุงกลั่นกรองความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เป็นเทคนิคการคาดการณ์ การตัดสินใจในการจัด/ปรับสิ่งใหม่ในระบบการศึกษาสุขภาพ³ ดังนั้น วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ จึงต้องการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศจากผู้ใช้บัณฑิตและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลลัพธ์ที่ได้จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ของวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ เพื่อการผลิตบัณฑิตพยาบาลทหารอากาศที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาลทหารอากาศ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2566 ของวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ ตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนพยาบาล บัณฑิตพยาบาล พยาบาลวิชาชีพ สมรรถนะวิชาชีพ พยาบาลของสภาการพยาบาล รวมถึงคุณลักษณะของทหาร จากนั้นนำข้อมูลที่สรุปได้จาก

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นองค์ประกอบหลักในการสร้างกรอบแนวคิดเบื้องต้นสำหรับการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาลทหารอากาศ ซึ่งประกอบด้วย 9 คุณลักษณะ คือ 1) ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ทั่วไปกับศาสตร์ทางการพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ 2) ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ทั่วไป ความรู้ในวิชาชีพการพยาบาล การพยาบาลทหาร การพยาบาลเวชศาสตร์การบินเบื้องต้น ในการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ในกรณีฉุกเฉินและภัยพิบัติ 3) ความสามารถในการทำงานเป็นทีมร่วมกับสหสาขาวิชาชีพ 4) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ การตัดสินใจ การคิดวิจารณ์ญาณ และแก้ไขปัญหา 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ความสามารถในการทำวิจัยหรือการพัฒนานวัตกรรม 7) ทักษะในการสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน 8) ทักษะในการสร้างสัมพันธภาพ ลักษณะนิสัยที่ปรากฏต่อผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ และ 9) ความประพฤติในฐานะที่เป็นทหารอากาศ และพลเมืองที่ดีของประเทศ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi technique) ในการรวบรวมความคิดเห็นที่เป็นฉันทามติของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเกี่ยวข้องเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนได้ส่วนเสียของบัณฑิตพยาบาลทหารอากาศ จำนวน 35 คน ซึ่งพิจารณากลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากอิทธิพล

(power) และผลกระทบ (impact) ที่มีต่อการพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรสูง (high power and high impact) ได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ประกอบด้วย

1. ผู้แทนกองทัพอากาศ จำนวน 5 คน แบ่งเป็นผู้แทนจากกรมกำลังพล 3 คน ผู้แทนจากกรมยุทธศึกษา ทหารอากาศ 2 คน
2. ผู้บริหารและพยาบาลปฏิบัติการโรงพยาบาล ภูมิพลอดุลยเดช กรมแพทย์ทหารอากาศ และโรงพยาบาลเอกชน จำนวน 13 คน
3. ผู้มารับบริการที่โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช จำนวน 5 คน
4. ผู้บริหาร พยาบาลสถาบันเวชศาสตร์การบิน และศูนย์ปฏิบัติการแพทย์ทหารอากาศ จำนวน 6 คน
5. ผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลทหาร อากาศ จำนวน 6 คน

โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ กำหนดคุณสมบัติ ของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ ความรู้ เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลทหาร อากาศ สามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้องได้และเต็มใจเข้าร่วม ในการวิจัย
2. เป็นผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่ บัณฑิตพยาบาลทหารอากาศเข้าปฏิบัติงานภายหลัง สำเร็จการศึกษา
3. ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่บัณฑิตพยาบาลทหาร อากาศเข้าปฏิบัติงาน ไม่ต่ำกว่า 5 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป พัฒนาโดย คณะผู้วิจัย ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งงานที่ รับผิดชอบในกองทัพอากาศ จำนวน 5 ข้อ

2. แบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งคณะผู้วิจัย พัฒนาขึ้นเองจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เป็น ข้อคำถามที่ใช้สอบถามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วน เสียเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต พยาบาลทหารอากาศ ประกอบด้วยข้อความจำนวน 12 ข้อ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 1

3. แบบสอบถามปลายปิด ซึ่งพัฒนามาจากความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับคุณลักษณะของ บัณฑิตพยาบาลทหารอากาศจากคำถามปลายเปิดใน รอบที่ 1 นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ นำไปใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลรอบที่ 2 และวัดฉันทามติของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้ ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

4. แบบสอบถามปลายปิดคุณลักษณะของบัณฑิต พยาบาลทหารอากาศ เป็นแบบสอบถามที่ได้จากการนำ แบบสอบถามรอบที่ 2 มาสร้างเป็นแบบสอบถามฉบับ ใหม่ที่ปรับตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แบบสอบถาม เป็นลักษณะประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดย เพิ่มค่ามัธยฐาน (median) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (interquartile range) แต่มีการแสดงตำแหน่งของ คำตอบแต่ละข้อของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ พิจารณาว่าจะยืนยันคำตอบหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ ซึ่ง เป็นการรวบรวมข้อมูลรอบที่ 3

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนำมาสร้าง แบบสอบถามปลายเปิด
2. เสนอขอรับรองจริยธรรมการวิจัยจาก คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน โรงพยาบาลภูมิ พล-อดุลยเดช กรมแพทย์ทหารอากาศ

3. ทำหนังสือถึงหน่วยงานต้นสังกัดของผู้เชี่ยวชาญ ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ และกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมเข้าร่วมในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการให้กลุ่มตัวอย่างเซ็นใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย (consented form)

5. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามปลายเปิดที่สอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาลทหารอากาศ ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 35 คน เมื่อผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำแบบสอบถามใส่ซอง A4 ปิดผนึกนำส่งผู้วิจัยและสอบถามหรือสัมภาษณ์เพิ่มเติมถ้าพบข้อสงสัย โดยให้ระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม 2 สัปดาห์

6. วิเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดนำมาสร้างแบบสอบถามปลายปิดที่สอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาลทหารอากาศ

7. ส่งเครื่องมือแบบสอบถามปลายปิดให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรอบที่ 2 จำนวน 35 คน เพื่อให้แสดงความแสดงระดับความคิดเห็นต่อข้อคำถามเหล่านั้น โดยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียลงระดับความคิดเห็นต่อข้อคำถาม หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว ผู้วิจัยจะติดตามผลและเก็บแบบสอบถามกลับคืน รวมระยะเวลาไม่เกิน 3 สัปดาห์ ได้รับการตอบกลับร้อยละ 100

8. ผู้วิจัยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อคำถามแต่ละข้อ พร้อมทั้งแสดงตำแหน่งของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละคน จากนั้น ส่งแบบสอบถามรอบที่ 3 จำนวน 35 คน เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละคนยืนยันความคิดเห็นของตนเอง หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว ผู้วิจัยจะติดตามผลและเก็บแบบสอบถามกลับคืน รวมระยะเวลาไม่เกิน 3 สัปดาห์ ได้รับการตอบกลับร้อยละ 100

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ รพ.ภูมิพลอดุลยเดช กรมแพทย์ทหารอากาศ เอกสารรับรองโครงการวิจัย IRB no.54/64 ลงวันที่ 1 มิถุนายน 2564 โดยมีการชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย ขั้นตอนการทำวิจัยแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัย ข้อมูลจะถูกเก็บเป็นความลับ การนำเสนอข้อมูลเป็นการนำเสนอโดยภาพรวม และข้อมูลจะถูกทำลายเมื่อการวิเคราะห์ข้อมูลและการเผยแพร่สิ้นสุดลง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายปิดรอบที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของคำตอบแต่ละข้อ เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามปลายปิดรอบที่ 2

4. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายปิดรอบที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยกำหนดผลการวัดฉันทามติของผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นค่ามัธยฐานไม่ต่ำกว่า 3.50 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 77.14 มีอายุอยู่ระหว่าง 51 ปีขึ้นไป จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 74.29 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 65.71

2. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของบัณฑิต

วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นผลการวิเคราะห์เพื่อพิจารณาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศโดยใช้เทคนิคเดลฟายเพื่อรวบรวมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวน 3 รอบ โดยในแต่ละรอบได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ผลจากการรวบรวมข้อมูล รอบที่ 1 โดยการใช้แบบสอบถามปลายเปิด มีข้อความคำถามคุณลักษณะของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ จำนวน 12 ด้าน ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแสดงความเห็น และให้ข้อเสนอแนะแบบอิสระ เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยผลสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแต่ละข้อที่มีความเห็นสอดคล้องกันมากกว่าร้อยละ 50 ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด สรุปได้ว่า คุณลักษณะของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ มีทั้งหมด 9 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ทั่วไปกับศาสตร์ทางการแพทย์ในการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ จำนวน 6 ข้อ 2) ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ทั่วไป ความรู้ในวิชาชีพการพยาบาล การพยาบาลทหาร การพยาบาลเวชศาสตร์การบินเบื้องต้น ในการปฏิบัติการพยาบาล และการผดุงครรภ์ในกรณีฉุกเฉินและภัยพิบัติ จำนวน 9 ข้อ 3) ความสามารถในการทำงานเป็นทีมร่วมกับสหสาขาวิชาชีพ จำนวน 9 ข้อ 4) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ การตัดสินใจ การคิดวิจารณ์ และแก้ไขปัญหา จำนวน 9 ข้อ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 8 ข้อ 6) ความสามารถในการทำวิจัยหรือการพัฒนานวัตกรรม จำนวน 5 ข้อ 7) ทักษะในการสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน จำนวน 9 ข้อ 8) ทักษะในการสร้างสัมพันธภาพ

ลักษณะนิสัยที่ปรากฏต่อผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ จำนวน 8 ข้อ และ 9) ความประพฤติในฐานะที่เป็นทหารอากาศ และพลเมืองที่ดีของประเทศ จำนวน 3 ข้อ รวมทั้งสิ้น 66 ข้อ และได้นำข้อมูลมาสร้างเป็นแบบสอบถามปลายปิดในรอบที่ 2 และรอบที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามรอบที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียพิจารณาว่าคุณลักษณะในแต่ละด้านมีความเหมาะสมในการบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศมากน้อยเพียงใด คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศจะได้รับฉันทามติเมื่อมีค่ามัธยฐานไม่ต่ำกว่า 3.50 และ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งสิ้น 35 ฉบับ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ จำนวนทั้งสิ้น 66 ข้อ ทุกข้อมีค่ามัธยฐาน 4.00 ถึง 5.00 แต่มี 3 ข้อที่มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ 2.00 เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละท่านได้ถ่วงดุลความคิดเห็นอย่างรอบคอบและมั่นใจในการตัดสินใจของตนเอง ผู้วิจัยจึงเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาฉันทามติอีกครั้งในรอบที่ 3

ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามรอบที่ 3 จากแบบสอบถามทั้งสิ้น 35 ฉบับ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 9 ด้าน ได้รับฉันทามติจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.00-5.00 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ตั้งแต่ 0.00-1.00 จำนวน 63 ข้อ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่าคุณลักษณะที่ได้มีความเหมาะสมในการบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคุณลักษณะที่ตัดทิ้ง จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ 1) ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ทั่วไปกับศาสตร์ทางการแพทย์ในการปฏิบัติการพยาบาล และการผดุงครรภ์ ตัดทิ้ง 1 ข้อ 2) ความสามารถในการ

ทำวิจัยหรือการพัฒนานวัตกรรม ตัดทั้ง 1 ข้อ และ 3) ที่ดีของประเทศ ตัดทั้ง 1 ข้อ ดังแสดงในตารางที่ 1
ความประพฤตินิฐานะที่เป็นทหารอากาศ และพลเมือง

ตารางที่ 1 คำมีธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และระดับความต้องการตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	Med ≥3.50	IQR ≤1.50	ระดับความ สอดคล้อง
1. ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ทั่วไปกับศาสตร์ทางการแพทย์พยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลและการ ผดุงครรภ์			
1.1 ประเมินและวางแผนการพยาบาลได้อย่างเหมาะสม เป็นรายบุคคล	5	0	มากที่สุด
1.2 มีทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลตามมาตรฐานวิชาชีพ	5	0	มากที่สุด
1.3 ประยุกต์ใช้ความรู้ขั้นพื้นฐาน ความรู้ทั่วไป เทคโนโลยีสมัยใหม่ เทคโนโลยีสารสนเทศ คำนึงม เพื่อสร้างองค์ความรู้และแก้ปัญหาทางการ พยาบาลและการผดุงครรภ์ได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ	5	0	มากที่สุด
1.4 ประยุกต์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองการ ปกครอง เทคโนโลยีของประเทศไทย และของโลกมาประยุกต์ใช้ในการดูแล ผู้ป่วยแบบองค์รวม ครอบคลุมทุกมิติการพยาบาล	4	1	มากที่สุด
1.5 สามารถให้คำปรึกษาแนะนำด้านสุขภาพกับประชาชน	5	1	มากที่สุด
2. ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ทั่วไป ความรู้ในวิชาชีพการพยาบาล การพยาบาลทหาร การ พยาบาลเวชศาสตร์การบินเบื้องต้น ในการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ในกรณีฉุกเฉินและภัยพิบัติ			
2.1 เข้าใจกระบวนการส่งต่อผู้ป่วยทางอากาศในทุกๆด้าน เช่น การจัดการ ของใช้ของผู้ป่วย อาหาร ยา เวชภัณฑ์ ปริมาณออกซิเจนที่ต้องใช้	5	1	มากที่สุด
2.2 มีความรู้ด้าน Air transportation of medical patients, Minimum BLS provider, prefer ACLS provider	5	1	มากที่สุด
2.3 มีความรู้ด้าน Air transportation of trauma patient's minimum basic trauma care (pre-hospital care), prefer ATLS care	4	1	มากที่สุด
2.4 บูรณาการองค์ความรู้ในทุกศาสตร์มาใช้ในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือภัย พิบัติต่าง ๆ	5	0	มากที่สุด
2.5 มีทักษะการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์ และเคลื่อนย้ายผู้ป่วยได้ อย่างชำนาญในกรณีฉุกเฉินและภัยพิบัติ	5	0	มากที่สุด
2.6 มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติการฉุกเฉินทางการแพทย์ (MERT)	5	1	มากที่สุด
2.7 มีความรู้ในการยังชีพในป่า ในน้ำ ในพื้นที่ภัยพิบัติ	4	0	มากที่สุด

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	Med ≥3.50	IQR ≤1.50	ระดับความ สอดคล้อง
2.8 มีทักษะในการประเมินสถานการณ์ทางด้านยุทธศาสตร์และการบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงดูแลด้านเคมี ชีวะและกัมมันตรังสี	4	0	มากที่สุด
2.9 มีความรู้ที่สามารถนำมาต่อยอดทางการพยาบาลในภาวะวิกฤตและภาวะฉุกเฉินได้	5	1	มากที่สุด
3. ความสามารถในการทำงานเป็นทีมร่วมกับสหสาขาวิชาชีพ			
3.1 มีทักษะการสร้างสัมพันธภาพกับทีมสหสาขาวิชาชีพ ได้อย่างเหมาะสม	5	0	มากที่สุด
3.2 กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม	5	0	มากที่สุด
3.3 มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	5	0	มากที่สุด
3.4 ทำงานเป็นทีมได้ โดยเฉพาะเป็น Team leader	5	0	มากที่สุด
3.5 ประสานงานและทำงานร่วมกับทีมลำเลียงทางอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ	5	1	มากที่สุด
3.6 สื่อสารและถ่ายทอดข้อมูลทางการแพทย์ให้บุคคลทั่วไปเข้าใจได้	5	0	มากที่สุด
3.7 สามารถไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้ง	5	1	มากที่สุด
3.8 มีความยืดหยุ่นในการทำงานและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างไม่มีข้อขัดแย้ง	5	0	มากที่สุด
3.9 ใช้ respect model เป็นวัฒนธรรมที่ทำให้เกิดความไว้วางใจและให้เกียรติซึ่งกันและกัน	5	0	มากที่สุด
4. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ การตัดสินใจ การคิดวิจารณ์ และแก้ไขปัญหา			
4.1 คาดการณ์เหตุการณ์ล่วงหน้า วิเคราะห์ และแก้ปัญหาได้อย่างทันที่	5	0	มากที่สุด
4.2 คิดริเริ่ม/ปรับปรุงงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของความต้องการด้านวิทยาการและเทคโนโลยี	5	0	มากที่สุด
4.3 มีความสามารถในการคิดรวบยอด วิเคราะห์ วิจารณ์	5	1	มากที่สุด
4.4 ความคิดนอกกรอบที่สร้างสรรค์ในการแก้ปัญหา	5	0	มากที่สุด
4.5 แก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์	5	0	มากที่สุด
4.6 คิดพิจารณาก่อนตัดสินใจบนข้อมูล ข้อเท็จจริง และหลักฐานที่เพียงพอ	5	0	มากที่สุด
4.7 ใช้วิจารณ์ญาณ ในการตัดสินใจแก้ปัญหาสุขภาพของตนเองและผู้อื่น	5	0	มากที่สุด

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	Med ≥3.50	IQR ≤1.50	ระดับความ สอดคล้อง
4.8 ตัดสินใจด้วยความรอบคอบ พร้อมทั้งมีแนวทางในการป้องกัน/บรรเทา ความเสี่ยง	5	0	มากที่สุด
4.9 คิดอย่างเป็นระบบและคิดรอบทิศทาง มองเห็นปัญหาในหลายๆแง่มุม เพื่อการแก้ปัญหาอย่างครอบคลุม	5	0	มากที่สุด
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
5.1 ค้นหาความรู้และประยุกต์ใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการพยาบาลได้	5	0	มากที่สุด
5.2 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารได้	5	0	มากที่สุด
5.3 ใช้โปรแกรมพื้นฐานได้ เช่น Microsoft word, Excel, PowerPoint, Web browser เป็นต้น	5	1	มากที่สุด
5.4 รู้เท่าทันเทคโนโลยีและใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยไม่ละเมิดพรบ. คอมพิวเตอร์	5	0	มากที่สุด
5.5 มีทักษะในเรื่อง Office Automation เช่น การจัดการด้านเอกสาร การ จัดการด้านข่าวสาร ระบบประชุมทางไกล เป็นต้น	5	0	มากที่สุด
5.6 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ สืบค้นข้อมูล นำเสนอข้อมูล และใช้ แอปพลิเคชันต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	5	0	มากที่สุด
5.7 ใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้หรือทำงานร่วมกันผ่านระบบ ออนไลน์ อย่างมีประสิทธิภาพ	5	1	มากที่สุด
5.8 ใช้เทคโนโลยีติดตามข้อมูลข่าวสาร เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาองค์กร	5	1	มากที่สุด
6. ความสามารถในการทำวิจัยหรือการพัฒนานวัตกรรม			
6.1 มีความรู้ในกระบวนการวิจัย เพื่อผลิตผลงานวิจัย/นวัตกรรมทางสุขภาพ	5	1	มากที่สุด
6.2 ประยุกต์ใช้ความรู้ จากผลวิจัยหรือนวัตกรรมทางสุขภาพมาพัฒนางานพยาบาลให้มี ประสิทธิภาพได้	5	1	มากที่สุด
6.3 แสวงหาความรู้ใหม่ที่ทันต่อความก้าวหน้าของวิทยาการและเทคโนโลยี ทางการแพทย์ มาปรับปรุง/พัฒนางานได้	5	0	มากที่สุด
6.4 ผลิตงานวิจัย/นวัตกรรมที่มีคุณภาพ และตีพิมพ์เผยแพร่ได้	4	0	มากที่สุด
7. ทักษะในการสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับการ ทำงาน			
7.1 มีทักษะการฟัง พูด เขียน อ่านและแปลความหมายเพื่อสื่อสารใน ชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง เหมาะสมกับสถานการณ์หรือบริบท	5	0	มากที่สุด

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	Med ≥3.50	IQR ≤1.50	ระดับความ สอดคล้อง
7.2 ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างสุภาพและไพเราะ	5	0	มากที่สุด
7.3 มีทักษะในการแจ้งข่าวร้ายให้ผู้รับบริการ	5	0	มากที่สุด
7.4 พัฒนาหรือต่อยอดความสามารถพิเศษทางภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ในการแข่งขัน/สร้างชื่อเสียงในระดับชาติได้ เช่น การโต้วาที การกล่าว สุนทรพจน์ การประกวดบทประพันธ์ เป็นต้น	4	1	มากที่สุด
7.5 ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารเพื่องานทางการแพทย์ได้ เช่น ชักประวัติ รับ ผู้ป่วยใหม่ ให้การพยาบาล การจำหน่าย เป็นต้น	4	0	มากที่สุด
7.6 ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารเพื่อการประชุมวิชาการระดับนานาชาติได้	4	0	มากที่สุด
7.7 เขียนแผนการพยาบาล (Nursing care plan) เป็นภาษาอังกฤษได้	4	0	มากที่สุด
7.8 อ่านเอกสาร ตำรา หรือ วารสารภาษาอังกฤษได้เข้าใจ	4	1	มากที่สุด
7.9 ประยุกต์ใช้ทักษะภาษาอังกฤษในการเรียน เช่น การเขียนบทคัดย่อ การนำเสนอบทความวิจัย/วิชาการ เป็นต้น	4	0	มากที่สุด
8. ทักษะในการสร้างสัมพันธภาพ ลักษณะนิสัยที่ปรากฏต่อผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ			
8.1 มีทักษะในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ร่วมงานและมีจิตบริการ (Service mind)	5	0	มากที่สุด
8.2 ช่วยเหลือผู้ร่วมงาน / ผู้รับบริการ ด้วยความเต็มใจ ไม่เลือกชนชั้น วรรณะหรือเชื้อชาติ ศาสนา	5	0	มากที่สุด
8.3 ยอมรับและให้เกียรติ เคารพสิทธิส่วนบุคคลหรือลักษณะเฉพาะของ บุคคลอื่น	5	0	มากที่สุด
8.4 มีความจริงใจ แสดงออกอย่างตรงไปตรงมา	5	0	มากที่สุด
8.5 มีความสุภาพ อ่อนน้อม ถ่อมตน ปฏิบัติตนถูกต้องตามกาลเทศะ	5	0	มากที่สุด
8.6 มีความเป็นมิตร อบอุน และน่าไว้วางใจ	5	0	มากที่สุด
8.7 เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการสร้างเสริมสุขภาพ	5	0	มากที่สุด
8.8 มีความซื่อสัตย์ใจเพื่อนร่วมงานและผู้รับบริการ	5	0	มากที่สุด
9. ความประพฤติในฐานะที่เป็นทหารอากาศ และพลเมืองที่ดีของ ประเทศ			

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	Med ≥3.50	IQR ≤1.50	ระดับความ สอดคล้อง
9.1 มีคุณลักษณะทางทหารตามค่านิยมหลักของกองทัพอากาศ (AIR) เช่น เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เคารพกฎหมายและข้อบังคับขององค์กร ยึดมั่นในเกียรติและศักดิ์ศรี เคารพ เทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	5	0	มากที่สุด
9.2 เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ เช่น สนับสนุนหลักการประชาธิปไตย เคารพอาวุโส อนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรมไทย สร้างความสามัคคี กล้าหาญ ยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง รักสิ่งแวดล้อม รักโลก ดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและประพฤติตนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แสวงหาความรู้และเรียนรู้ตลอดชีวิต	5	0	มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาลทหารอากาศตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบไปด้วย 9 ด้าน ดังนี้

1. ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ทั่วไปกับศาสตร์ทางการแพทย์ในการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์

จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสามารถในการประยุกต์ความรู้ทั่วไปกับศาสตร์ทางการแพทย์ในการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ข้อ (Median= 4.00-5.00 Interquartile = 0.00-1.00) ซึ่งลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าวสอดคล้องกับ สมรรถนะของสภาการพยาบาลในเรื่อง การปฏิบัติงานในการให้การพยาบาลแก่ผู้ใช้บริการทุกวัย ทั้งที่สุขภาพดี ภาวะเสี่ยงและเจ็บป่วย โดยมีความรู้กว้าง มีทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลที่ไม่ซับซ้อนในการ ส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การให้การพยาบาลผู้ที่เจ็บป่วยทั้งในภาวะเฉียบพลัน เรื้อรัง มีความรู้และทักษะระดับพื้นฐานในการพยาบาลผู้ป่วยใน

ภาวะวิกฤติ ฉุกเฉินและการผดุงครรภ์” สอดคล้องกับการศึกษาก่อนหน้า ที่พบว่า บัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรีควรมีความรู้และทักษะปฏิบัติการพยาบาลที่มีคุณภาพตามมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย⁴

2. ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ทั่วไปความรู้ในวิชาชีพการพยาบาล การพยาบาลทางการแพทย์พยาบาลเวชศาสตร์การbinเบื้องต้น ในการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ในกรณีฉุกเฉินและภัยพิบัติ

จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสามารถในการประยุกต์ความรู้ทั่วไป ความรู้ในวิชาชีพการพยาบาล การพยาบาลทหาร การพยาบาลเวชศาสตร์การbinเบื้องต้น ในการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ในกรณีฉุกเฉินและภัยพิบัติในระดับมากที่สุดทั้ง 9 ข้อ (Median= 4.00-5.00, Interquartile = 0.00-1.00) จากคุณลักษณะดังกล่าวนี้สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ กรมแพทย์ทหารอากาศ ในเรื่อง การพยาบาลเวชศาสตร์การ

บินเบื้องต้น ซึ่งเป็นสมรรถนะเฉพาะสำหรับนักเรียนพยาบาลทหารอากาศที่ต้องบรรจุให้รับราชการและปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกรมแพทย์ทหารอากาศนอกเหนือจากโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช เช่น สถานบันเวชศาสตร์การบิน ศูนย์ปฏิบัติการแพทย์ทหารอากาศ เป็นต้น ทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความต้องการให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศมีความรู้และสามารถด้านการพยาบาลและการพยาบาลเวชศาสตร์การบินเบื้องต้นในการปฏิบัติการพยาบาลในกรณีฉุกเฉินและภัยพิบัติ สอดคล้องกับงานวิจัยก่อนหน้า ที่พบว่า ในด้านความรู้และวิชาการ ข้อที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงที่สุดเป็นลำดับที่ 2 คือ มีความรู้และความเข้าใจในศาสตร์ทางการพยาบาล การผดุงครรภ์ เวชศาสตร์ทางทะเล และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม⁶

3. ความสามารถในการทำงานเป็นทีมร่วมกับสหสาขาวิชาชีพ

จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสามารถในการทำงานเป็นทีมร่วมกับสหสาขาวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 9 (Median = 5.00 Interquartile = 0.00-1.00) คุณลักษณะนี้สอดคล้องกับสมรรถนะวิชาชีพของสภาการพยาบาล⁹ ในเรื่อง การทำงานเป็นทีม ทั้งนี้เนื่องมาจากพยาบาลต้องทำงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพ อีกทั้งต้องปฏิบัติงานในบทบาทหัวหน้าเวร จึงควรมีความสามารถในการบริหารจัดการงานอย่างมีประสิทธิภาพ และควรมีภาวะผู้นำ⁷ การสอดคล้องกับการศึกษาก่อนหน้าที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด⁶

4. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ การตัดสินใจ การคิดวิจารณ์ญาณ และแก้ไขปัญหา

จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ การตัดสินใจ การคิดวิจารณ์ญาณ และแก้ไขปัญหา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมากที่สุดทั้ง 9 ข้อ (Median= 5.00 Interquartile = 0.00-1.00) ทั้งนี้เนื่องจากพยาบาลควรมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ มีการคิดแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นไปตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาที่ได้ให้ความสำคัญกับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับการศึกษาก่อนหน้า⁷ ที่พบว่า บัณฑิตพยาบาลควรมีทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูล อ่านและแปลความข้อมูล สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปคิดแก้ปัญหาหรือพัฒนางานได้ และการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ข้อที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงที่สุดเป็นลำดับแรกในด้านทักษะทางปัญญาและวิจัย คือ สามารถคิดวิเคราะห์ และใช้วิจารณ์ญาณในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้⁶

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมากที่สุดทั้ง 8 ข้อ (Median= 5.00 Interquartile = 0.00-1.00) คุณลักษณะนี้สอดคล้องกับสมรรถนะที่ 7 ของวิชาชีพของสภาการพยาบาล⁹ ในเรื่อง สมรรถนะด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ อภิปรายได้ว่า การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ควรมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บัณฑิตพยาบาลควรมีความรู้เรื่องเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อนำมาช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยให้ผู้รับบริการได้รับการดูแล

อย่างรวดเร็ว ทัวถึง และได้รับการดูแลที่ดีที่สุด⁷ สอดคล้องกับการศึกษา⁸ ที่ทำการศึกษาระดับความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย พบว่าผู้ใช้บัณฑิตมีความคาดหวังต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีมากที่สุด

6. ความสามารถในการทำวิจัยหรือการพัฒนานวัตกรรม

จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสามารถในการทำวิจัยหรือการพัฒนานวัตกรรม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ข้อ (Median= 4.00-5.00 Interquartile = 0.00-1.00) คุณลักษณะนี้สอดคล้องกับสมรรถนะที่ 5 ของวิชาชีพของสภาการพยาบาล⁹ ในเรื่องสมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย อภิปรายได้ว่า ในปัจจุบัน การจัดการเรียนการสอนพยาบาลศาสตร์ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถด้านการทำวิจัยและการพัฒนานวัตกรรม รวมถึงเพิ่มทักษะการสืบค้นข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลทางด้านสุขภาพและการพยาบาลใหม่ ๆ มาต่อยอดทำวิจัยหรือพัฒนานวัตกรรม มาพัฒนาคุณภาพการพยาบาลได้ ประกอบกับนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ.2563 -2570 ได้ให้ความสำคัญกับการวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน สอดคล้องกับการศึกษา⁶ พบว่า ข้อที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงที่สุดเป็นลำดับที่สองในด้านทักษะทางปัญญาและวิจัย คือ สามารถคิดอย่างเป็นระบบและคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ได้และสามารถใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ทางการวิจัย และนวัตกรรมในการแก้ปัญหาและศึกษาปัญหาทางสุขภาพ

7. ทักษะในการสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน

จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านทักษะในการสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 9 ข้อ (Median = 4.00-5.00, Interquartile = 0.00-1.00) เนื่องจากพยาบาลต้องให้ความรู้ ให้คำแนะนำแก่ผู้รับบริการอยู่เสมอ ดังนั้นบัณฑิตพยาบาลจึงควรมีความสามารถในด้านการสื่อสารทั้งกับผู้รับบริการและเพื่อนร่วมงาน สามารถพูดในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีความรู้ในเรื่องที่จะพูด และต้องมีทักษะในการพูดให้ผู้อื่นรู้เรื่องและเข้าใจในสิ่งที่ต้องการสื่อสารด้วย⁷ สอดคล้องกับงานวิจัยก่อนหน้าที่พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงที่สุดเป็นลำดับแรกของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ในด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสาร⁶ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ควรจัดให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st century skills) ซึ่งทักษะด้านการสื่อสารเป็นทักษะที่สำคัญอย่างหนึ่งที่บัณฑิตพยาบาลควรมีในการปฏิบัติงานและตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อไป

8. ทักษะในการสร้างสัมพันธภาพ ลักษณะนิสัยที่ปรากฏต่อผู้ร่วมงาน และผู้รับบริการ

จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านทักษะในการสร้างสัมพันธภาพ ลักษณะนิสัยที่ปรากฏต่อผู้ร่วมงานและผู้รับบริการ อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 8 ข้อ (Median=5.00 Interquartile = 0.00-1.00) อภิปรายได้ว่า วิชาชีพการพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ต้องปฏิบัติงานโดยตรงต่อชีวิตของประชาชนด้วยความเอื้ออาทรตามหลักคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ

วิชาชีพ⁹ ดังนั้น บัณฑิตพยาบาลจึงเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี มีความน่าเชื่อถือ มีการแสดงออกเหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ สอดคล้องกับการศึกษาก่อนหน้าที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์กับผู้ใช้บริการ ผู้ร่วมงาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง⁶ นอกจากนี้บัณฑิตพยาบาล ควรมีบุคลิกภาพที่ดีและรู้มารยาททางสังคม มีการแสดงออกทางสังคมที่เหมาะสมตามสถานการณ์ เพื่อดำรงไว้ซึ่ง เกียรติยศและศักดิ์ศรีของวิชาชีพ⁷

9. ความประพฤตินิฐานะที่เป็นทหารอากาศ และพลเมืองที่ดีของประเทศ

จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความประพฤตินิฐานะที่เป็นทหารอากาศ และพลเมืองที่ดีของประเทศ อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 2 ข้อ (Median = 5.00, Interquartile = 0.00-1.00) อภิปรายได้ว่า วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ กรมแพทย์ทหารอากาศ เป็นสถาบันการศึกษาพยาบาลที่สังกัดกระทรวงกลาโหม ผู้ที่สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่จะได้รับการบรรจุรับราชการสังกัดกองทัพอากาศ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจึงให้ความสำคัญและมีความต้องการให้บัณฑิตพยาบาลทหารอากาศมีคุณลักษณะด้านมีความประพฤตินิฐานะที่เป็นทหารอากาศ และพลเมืองที่ดีของประเทศ สอดคล้องกับอัตลักษณ์บัณฑิตของสถาบัน คือ “งามสง่า” สอดคล้องกับการศึกษา⁶ พบว่า ข้อที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงที่สุดเป็นลำดับแรก คือ มีภาวะผู้นำ และมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ความสามารถควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย ผู้บริหารวิทยาลัย ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร ควรวางยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ในการผลิตบัณฑิตพยาบาล โดยกำหนดให้มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตพยาบาลที่พึงประสงค์ในแต่ละด้านทั้ง 9 ด้าน ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1.2 ควรมีการกำหนดกลยุทธ์ในการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่ส่งเสริมความรู้ ความสามารถ และทักษะต่าง ๆ ของนักเรียนพยาบาลตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงมีการกำกับติดตามการใช้หลักสูตรให้เป็นไปตามนโยบายด้านการศึกษาของสถาบัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาล

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนพยาบาลในปัจจุบันกับประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตพยาบาลตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

เอกสารอ้างอิง

1. Tan K, Chong MC, Subramaniam P, Wong LP. The effectiveness of outcome based education on the competencies of nursing students: A systematic review. *Nurs Educ Today*. 2018;64:180-89.
2. Nehrir B, Vanaki Z, Mokhtari Nouri J, Khademolhosseini SM, Ebadi A. Competency in nursing students: A Systematic Review. *Int J Trav Med and Gobal H*. 2016;4(1):3-11.
3. Mitchell VW. The delphi technique: an exposition and application. *Technol Anal Strateg Manag*. 1991;3(4):333-58.
4. Kittiboonthawal P, Siriwanji W, Ubonwan K, Maneechot M. Stakeholders, Opinion on the desired characteristics of nursing school graduates and factors concerning nursing curriculum development in Thailand. *Asian J Pub Opinion Res*. 2018;5(4):319-45.
5. Pitakavakath P. A study of the characteristics of nursing students of the Royal Thai Navy College. [dissertation Master Higher Education]. Bangkok: Srinakharinwirot University; 2013. (in Thai).
6. Choeisuwan V, Kwansawaitham N, Duangmanee A, Sathuwong K, Wongsang Y. The needs assessment for development of desired characteristics of graduate nurses, the Royal Thai Navy College of Nursing. *Royal Thai Navy Medical Journal*. 2021;48(3):479-95. (in Thai).
7. Rattanaraj P. Desirable characteristics among graduate nurses of Ubon Ratchathani Rajabhat University. *Ubon Ratchathani Journal of Research and Evaluation*. 2020;9(1):20-9. (in Thai).
8. Sangsanguan W, Wanakul T. The stakeholders satisfaction and expectations toward bachelor degree of nursing, Eastern Asia University in academic year, 2015. *Journal of The Royal Thai Army Nursing Nurses*. 2015;19(Sup):213-21. (in Thai).
9. Thailand Nursing Council. *Competencies of Registered Nurses*. Bangkok: Siriyod printing; 2010. (in Thai).